בפני: כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד

כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ

כב' השופטת מרים סוקולוב

המערער: מיכאל טרופימוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

נוכחים:

המערער וב"כ - - עו"ד טל גלאון

ב"כ המשיבה – עו"ד ברכה פלוס

מערער 1 - נאשם מיכאל טרופימוב

פרוטוקול

עו"ד גלאון: המערער הכין לדיון היום תלושי שכר וגם מכתב המלצה מהמעסיק, רק שלצערנו הוא שכח את המסמכים באוטובוס בדרך לכאן ולא נוכל להציג את המסמכים כעת לביהמ"ש. המסמכים האלה מצטרפים ומעידים על ההליך השיקומי שעבר המערער.

בנוסף אבקש להציג מכתב ממרכז לטיפול בנפגעי סמים בעיר בת-ים. המערער ממשיך מיום מתן גזר-הדין או מספר ימים לאחר מכן ופונה למרכז הזה באופן עצמאי, מתוך תחושה שהיעדר טיפול כזה או מסגרת כזו תפגע בו ומתוך רצון להסתייע במרכז הזה. אני חושב שהמכתב הזה מדבר בעד עצמו. מדובר כאן במכתב שכתבה המטפלת ביחידה להתמכרויות מיוזמתה, לא בהוראת בימ"ש, לא במסגרת תסקיר שירות מבחן וכיו"ב. למעשה מדובר על כך שהאיש כבר כשנה וחצי מוסר בדיקות שתן נקיות, משתף פעולה באופן מלא, עשה שינוי בחייו, התנקה מסמים, התרחק מהעולם העברייני ועובד באופן מסודר.

כשאני מעיין בשלושה תסקירים אחרונים במשך שנה וחצי, אני רואה שהם ממליצים על הארכת המאסרים המותנים והטלת של"צ. לגבי אותו טיפול שהוא עבר, זה לא שאמרו שהוא לא מתאים יותר, אלא שרצו להעביר אותו שלב, הוא התחיל טיפול בקבוצה אחרת במסגרתה יוצאים לטיולי

שטח. הוא היה בקבוצה הזאת, היה פעם אחת בטיול שטח והוא סיים את הטיול בהתייבשו ואשפוז בביה"ח. זה מעיד כמה הוא רציני וכמה השיקום שהוא עבר הוא נכון ואמיתי.

אם לא די בכך, מאז גזר-הדין הוא השתלב במסגרת שיקומית וגם העובדת הסוציאלית כותבת שצריך לאפשר לו להמשיך בתהליך.

המדובר בבחור צעיר בן 23 שמאז שנת 2010 לא ביצע כל עבירה, מוסר בדיקות שתן במשך שנה וחצי, שומר על מסגרת תעסוקתית רצופה, האם זה לא תהליך שיקום מובהק?

בנוסף לזה יש שלושה תסקירים שכולם ממליצים בסופו של יום על הארכת המאסרים המותנים. אני סבור שזה סיפור של שיקום מוצלח ביותר. מדובר באדם שצרך סמים בכמות קטנה, אלכוהול ועל רקע זה בוצעו העבירות. בענין זה אני מפנה לסעיף 85 לחוק העונשין (מצטט).

במקרה של המערער גם שירות המבחן אומר שיש סיכוי לשיקום המערער וגם המוסד שבו הוא מטופל אומר זאת. המדובר במערער שעובד במשך 4 שנים בצורה מסודרת ולהחזיר אותו לבית-סוהר זה יעשה עוול לו ולחברה. זה יפתח פתח שחלילה יחזור ויבצע עבירות ומי שיינזק, מעבר לנזק האישי של המערער, זה הציבור כולו. הושקעו פה מאמצים כבירים של שיקום. אני לא רואה שום דבר שמעיד על כך שהמערער לא הצליח בהליך השיקומי.

התנאי השלישי שמופיע בסעיף 85(א) הוא שאין סיכון לשלום הציבור. המדובר במערער שלא ביצע עבירות במשך 4 שנים ולכן אין כל סיכון לשלום הציבור. הוא עומד בכל התנאים המצטברים של סעיף 85 ולכן אני סבור שנפלה שגגה מטעם בימ"ש קמא.

אני מגיש לביהמ"ש ארבעה פסקי-דין. המדובר במקרים חמורים בהרבה מהמקרה שלנו. בימ"ש עליון דיבר על מספר מקרי שוד של אדם ששדד רוכב קטנוע, היכה שתי נשים ושם הוטלו עליו 4 שנות מאסר וביהמ"ש העליון העריך את הדרך השיקומית שעשה הנאשם.

יש את ע"פ מבימ"ש מחוזי מרכז, כב' הנשיא אברהם טל, שם קיבל הנאשם עונש מאסר בן 22 חודשים בעבירות רכוש והתפרצויות ושם יש בפירוש סיכון מהותי לשלום הציבור.

ע"פ 27225-01-14 בעניינו מ- 20.5.14, שם ביהמ"ש המחוזי, ערכאת הערעור, מאריכה מאסרים מותנים לפי סעיף 85 כאשר העבירות עצמן לא בוצעו בכלל על רקע של צריכת סמים, ז"א עוד מרחיבים.

פס"ד בעניינו של חמדי, תיק שהיה כאן וחזר לגבי שאלת מאסרים מותנים, כב' בימ"ש שלום סוקר את סעיף 85 ומחליט להאריך מאסרים מותנים ארוכים גם בעבירות חמורות בהרבה ממה שמדובר כאן.

העבירות של המערער בוצעו כשהוא היה בן 19. המערער במשך תקופה ארוכה הלך וחזר עם תסקירים, עשה בהתאם ליכולותיו בהליך השיקומי שהוא עבר.

אדם נוסף שהיה מעורב בתיק הזה, נאשם 1, כאשר ביהמ"ש כותב בגזר-דינו שככל שעובר הזמן בתיק הזה דומה שהתסקירים של נאשם 1, מר ישמאלוב, הולכים ונראים גרועים יותר ויותר

ובמהלך המשפט גם נפתח נגדו תיק נוסף, בעניינו של המערער כותב בימ"ש קמא שהתסקירים הולכים ונהיים חיוביים יותר ויותר עם הזמן ואני שואל מה צריך יותר מזה אדם צעיר בנסיבות כאלה כדי שיוארכו לו המאסרים המותנים?
אנחנו מצפים לצו מבחן. אנחנו רוצים שהוא ימשיך בטיפול. אם הוא ימעד הוא ישוב וייתן את הדין.

עו"ד פלוס: גזר-הדין שניתן כנגד המערער איננו מצדיק התערבות. המערער ביצע את העבירות בתיק העיקרי בעוד שני מאסרים על תנאי תלויים ועומדים נגדו. ניתן להאריך מאסר על תנאי רק במקרים חריגים כשלא נגזר על הנאשם מאסר ומטעמים שיירשמו.
התסקיר מיום 5.12.13 לפני אחרון מתייחס לעבירות בצורה מטשטשת.
התסקיר האחרון מ- 10.3.14 גם כן הוא אקוויוולנטי וציין שהמערער אך ורק בתחילת דרכו.
המערער לפנינו שהוא יליד 1991 ועלה לארץ ב- 98' צבר 4 הרשעות קודמות בין השנים 2005 עד 2009. הוא החל לעבור עבירות כבר בשנת 2003. הוא עשה צירוף בבימ"ש לנוער בשנת 2009 של 14 תיקים ועוד צירוף של 9 תיקים. יש לו הרשעות במגוון של הרשעות סחיטה באיומים, החזקת סכין, עבירות רכוש. ריצה בעברו שני מאסרים בפועל. יש לו מאסר בפועל משנת 2009 של 12 חודשים וב- 2005 היה לו מעון נעול 18 חודשים.
צריך לקחת בחשבון שהמאסרים על תנאי הם חבי הפעלה לא רק בגלל העובדה שבתיק העיקרי יש לו שני מקרים, אלא בגלל שהוא ביצע עבירה נוספת.

פסק דין

המערער הורשע בבימ"ש קמא בעבירה של חבלה במזיד ברכב וכן שימוש בכח למניעת מעצר, עבירה על סעיף 47 לפקודת סדר הדין הפלילי. לכך צירף המערער תיק נוסף בעבירות זהות של חבלה במזיד ברכב ושימוש בכח למניעת מעצר שאליו הצטרפה גם עבירה של החזקת רכוש החשוד כגנוב.
העבירות בשני התיקים בוצעו בשנת 2010 ולנתון זה נחזור בהמשך.

לאחר שהורשע המערער הופנה לקבלת תסקיר שירות מבחן. בפועל עד לסוף הדרך היו בפני בימ"ש קמא לא פחות מ- 5 תסקירים שהמצאתם התפרשה על פני תקופה של כשנתיים.
בסופו של יום, בתסקיר האחרון מיום 10.3.14 אמר שירות המבחן, כי עדיין קיימת התלבטות ביחס ליכולתו של המערער להפיק תועלת בתהליך טיפולי. יחד עם זאת ולאור העובדה כי לא נפתחו נגדו תיקים ב-3 השנים האחרונות והוא שומר על יציבות תעסוקתית, ההמלצה היא שלא להטיל על המערער מאסר בפועל בתיק הנוכחי.

נגד המערער היו תלויים שני מאסרים על תנאי שהפכו חבי הפעלה משצירף המערער את התיק הנוסף. שירות המבחן המליץ בתסקיר להאריך את המאסרים על תנאי התלויים ועומדים נגדו ולהטיל עליו צו מבחן.

בימ"ש קמא (כב' השופטת ה' נאור) לא נענתה להמלצת שירות המבחן. אליבא דבימ"ש קמא, חרף ההמלצה של שירות המבחן מגוף התסקיר, כמו גם מתסקירים קודמים בעניינו, עולה שהמערער: **"התקשה להעמיק ולהתקדם בתהליך הטיפולי במסגרת מרכז "סמים לב", התקשה להפיק תועלת מהטיפול שם שעל-כן הוחלט להפסיק את הטיפול במסגרת זו".**
לכן, לשיטתה של כב' השופטת קמא, התנהלותו של המערער מאופיינת בחוסר יציבות ובנסיבות אלה לא ראתה לנכון לעשות שימוש בסעיף 85 לחוק העונשין ולהורות על הארכתם.
המאסרים על תנאי בני 8 ו- 4 חודשים הופעלו איפוא, בתיק הנוכחי הוטל עליו מאסר בן 6 חודשים, המאסרים כולם נחפפו חלקית, כך שסה"כ על המערער לרצות 10 חודשי מאסר.

על כך הערעור בפנינו.

טרונייתו העיקרית של ב"כ המערער, עליה הרחיב את הדיבור, עניינה הימנעותו של בימ"ש קמא מעשיית שימוש בסעיף 85 לחוק העונשין. לטענת ב"כ המערער, את הדגש יש לשים על הדרך החדשה שאימץ המערער לעצמו. דרך זו באה לידי ביטוי בכך שהוא עובד באופן סדיר, לא נפתח נגדו כל תיק מאז העבירה האחרונה בה הורשע בתיק הנוכחי, קרי: מאז שנת 2010. ב"כ המערער הציג מסמך של האגף לשירותים חברתיים מעיריית בת-ים ממנו עולה, כי המערער מטופל ביחידה לטיפול בהתמכרויות ושיקום האסיר מזה כשנה וחצי וכל בדיקות השתן שעשה לאורך תקופה זו יצאו נקיות משרידי סמים.
אין ספק, כך לטענת ב"כ המערער, כי העבירות בשנת 2010 בוצעו על רקע השימוש בסמים ואורח חייו הכללי של המערער באותה תקופה ומשהראה במעשיו כי נטש דרך חיים זו, היה על ביהמ"ש קמא להושיט לו יד ולהימנע משליחתו למאסר, במיוחד כך בהינתן כל אותה תקופה ארוכה שבה נמשכו ההליכים בבימ"ש קמא ושלאורכה שב בימ"ש וקיבל תסקירים לגביו. שלושת התסקירים האחרים המליצו כולם על הארכת המאסרים על תנאי ושגה בימ"ש קמא כאשר לא נענה לכך.

התלבטנו באשר לתוצאה הראויה בתיק זה. בימ"ש קמא שם את הדגש על כך שגם בתסקיר האחרון מחודש מרץ 2014 אין אמירות ברורות וחד משמעיות באשר ליכולתו של המערער להפיק תועלת בתהליך הטיפולי, ועולה כי המערער עדיין לא הפנים את חומרת מעשיו ואיננו מסוגל להבין את הסיכון שבחזרה לאורח חייו הקודם ללא סיוע ועזרה.

הדברים אכן נאמרו בתסקירי שירות המבחן, יחד עם זאת שירות המבחן המליץ בפה מלא לאפשר לו לדבוק באורח חייו הנוכחי תוך הטלת צו מבחן שיהווה עבורו מסגרת ותוך המשכת טיפולו במסגרת התואמת את צרכיו.

בע"פ 8087/03 התלבט ביהמ"ש העליון בנסיבות דומות ובנתונים דומים כאשר גם שם היה מדובר בתקופה משמעותית של בדיקות שתן שהוכיחו שהמערער דשם אינו משתמש בסמים ועלה על פסי התנהגות שונים.

נלך אף אנו בדרכו של ביהמ"ש העליון ובמסגרת ההתלבטות, שללא ספק מלווה תיק זה, נטה את הכף לכיוון מתן פתח למערער להוכיח כי דרך חייו הנוכחית איננה רק בשל החרב המתנופפת מעל ראשו בדמותו של ההליך הנוכחי, אלא אכן דרך חיים חדשה. את הדגש אנו שמים על כך שאנו מצויים היום בסופה של שנת 2014 וכאמור משנת 2010 ועד היום לא נפתחו תיקים נגד המערער. נתון זה מהווה פתח לתקווה.

כיוון שכך אנו קובעים כדלקמן:

א. מכח סעיף 85(א) לחוק העונשין אנו מורים על הארכת המאסרים על תנאי התלויים ועומדים נגד המערער לשנתיים נוספות מהיום.

ב. המערער יבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות על-פי תוכנית שתגובש על-ידי שירות המבחן ותובא לידיעת ביהמ"ש.

ג. המערער יהיה בפיקוח של שירות המבחן למשך שנה אחת מהיום ובמהלך תקופה זו ימשיך בטיפול במרכז "סמים לב".

ניתן והודע היום ח' אלול תשע"ד, 03/09/2014 במעמד הנוכחים.

דבורה ברלינר, נשיאה אב"ד	**ג'ורג קרא, ס"נ**	**מרים סוקולוב, שופטת**